[2025] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 484: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 71

ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

(2015 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1408)

09 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306, 498-ਏ ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜੀਜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ।

ਸਿਰਲੇਖ†

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - ਧਾਰਾ 113 ਏ - ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ - ਧਾਰਾ 113 ਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਜਦੋਂ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਗੰਭੀਰ ਸੜਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਜੀਜਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਤੇ 498 ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਯੋਜਿਤ:ਜਦੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਧਾਰਾ 113 ਏ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 113 ਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ - ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਭਰਾ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਧਾਰਾ 306, 498-ਏ - ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1961 – ਐਸ.4. (ਪਾਰਸ 11, 13, 14)

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਦਾਜ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1961; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973; ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਦਾਜ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ; ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ; ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਸਬੂਤ।

ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1408 ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.08.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਨੇ 1993 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਏ. ਨੰਬਰ 401 ਵਿੱਚ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਕੇਸ਼ਵ ਬਾਂਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ / ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸ਼ੌਰਿਆ ਸਹਾਏ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚਿਲ ਰਾਜ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਆਦੇਸ਼

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 1993 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 401 ਵਿੱਚ 6 ਅਗਸਤ, 2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਤੇ 498-ਏ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਦੰਡ ਾਵਲੀ, 1860 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਆਈਪੀਸੀ") ਅਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 4।
2. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਜਾ (ਜੇਠ) ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਾਮ ਸਜੀਵਨ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।
3. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੂੰ ਪਤੀ, ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਜੇਠ) ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
4. ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੇ 27-09-1990 ਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਲਈ। ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਨਾਓ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਜਗਾਇਨ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਤਾਂ,
ਥਾਣਾ ਅਜਗਾਇਨ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾਓ:
ਸਰ,
ਇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਾਹੂ, ਪੁੱਤਰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਾਹੂ ਪਿੰਡ ਭਕਟ, ਪੀਐਸ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਨਾਓ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਕਿ ਸਹੁਰਾ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ, ਪੁੱਤਰ ਜੁਗਨੂੰ, ਪਿੰਡ ਸਾਂਭਰ ਖੇੜਾ, ਮਾਜਰਾ ਨਾਨਾ ਟਿੱਕੁਰ, ਪੀ.ਐਸ. ਉਨਾਓ 25.09.1990 ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਧੀ ਕੁਸੁਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਕਿ 26.09.1990 ਅਤੇ 27.09.1990 ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਸਾੜ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਮੱਝ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚੇਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਕੁਸੁਮ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦਾਜ ਨਹੀਂ ਦੇਵੋਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ 25.09.1990 ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ, ਪੁੱਤਰ ਜੁਗਨੂੰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ 26.09.1990 ਅਤੇ 27.09.1990 ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ 2.00 ਵਜੇ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ, ਪੁੱਤਰ ਜੁਗਨੂੰ, ਰਾਮ ਸਜੀਵਨ, ਪੁੱਤਰ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ, ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ, ਪੁੱਤਰ ਲਾਲ

ਬਹਾਦਰ, ਸੋਨਾਵਤੀ, ਪੁੱਤਰ ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਕੁਸੁਮ ਦੇਵੀ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚਾਰਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ.
ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਾਹੂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ,
ਰਾਮ ਨਾਥ, ਪਿੰਡ ਰਾਜੇਪੁਰ,
ਪੀ.ਐਸ. ਅਤੇ ਪੀ.ਓ. ਮਾਰਵੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ. ਉਨਾਓ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਾਹੂ
ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਾਹੂ ਪੁੱਤਰ ਪਿੰਡ
ਬਖਤ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ। ਉਨਾਓ
27.09.1990”

ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

5. ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਦਾਜ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੦੯ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
6. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਦਾਜ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304-ਬੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਤੇ 498 ਏ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।
7. ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹੁਰੇ ਅਤੇ ਸੱਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
8. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਜਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਲੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।
9. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।
10. ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।
11. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਜਾ ਵਜੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੦੬ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਸਬੂਤ ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 113 ਬੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ

ਦੀ ਧਾਰਾ 113 ਏ ਅਤੇ 113 ਬੀ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 113 ਏ ਅਤੇ 113 ਬੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:

"113 ਏ. ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ, ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਬੇਰਹਿਮੀ" ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 498 ਏ (1860 ਦਾ 45) ਵਿੱਚ ਹੈ।

113 ਬੀ. ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਦਾਜ ਦੀ ਮੌਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੰਗ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਾਜ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਦਾਜ ਦੀ ਮੌਤ" ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ (1860 ਦਾ 45) ਵਿੱਚ ਹੈ।

13. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 113 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 113 ਏ ਦੇ ਉਲਟ ਦਾਜ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਸਥਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 113 ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਭੜਕਾਉਣਾ, ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਧਾਰਾ 113 ਏ ਲਾਗੂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
16. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

† *ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ*: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਬ◌ੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।,

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016